Št. 5. V Gorici, 2. marca 1897. Tečaj V.

Izhaja vsakih štirinajst dnij vsak drugi torek in stane po pošti ali na dom pošiljan za celo leto 80 kr. Za tuje drž. več poštni stroški. „Soča“ z ‚Gosp. Listom‘ in ‚Primorcem‘ stane na leto 5 gld. 20 kr.

PRIMOREC

Oglasi se plačujejo za tristopno petit-vrsto: enkrát 8, dvakrat 7 in trikrat 6 kr., večkrat po pogodbi. Vsa plačila vrše se naprej. Posamične številke po 3 kr. Uredništvo in upravništvo je v *Gosposki ulici st. 9.* Rokopisi se ne vračajo.

Izdajatelj in odgovorni urednik Drag. Strucelj. — Tiska in zalaga „Gor. tiskarna“ A. Gabršček (odgovoren Jos. Krmpotić).

Volilci!

Volilna shoda, ki sta se vršila na povabilo društva «Sloga» v Gorici dne 22. februvarja za veliko posestvo ter 25. februvarja za V. skupino in kmečke občine, postavila sta soglasno z vsemi glasovi navzočih volilcev kandidate za državni zbor v imenovanih skupinah, in sicer so se imenovali:

za peto skupino, ki voli **10.** marca

dr. Anton Gregorčič,

profesor bogoslovja v Gorici;

za kmečke občine, ki volijo **16.** marca

Alfred grof Coronini-Cronberg,

posestnik v Gorici;

za veliko posestvo, ki voli **22.** marca

Alfred grof Coronini-Cronberg,

posestnik v Gorici.

Na volilcih je zdaj ležeče, da se prav gotovo udeležijo volitev ter da **vsi** brez izjeme oddajo svoj glas navedenim kandidatom.

Nikogar naj ne moti to, da je Alfred grof Coronini postavljen kot kandidat v dveh skupinah. — Pri volitvi v kmečkih občinah se zagotovi mandat grofu; pri volitvi v velikem posestvu se zagotovi mandat Slovencem po grofu. — Pri prvi volitvi gre za to, da si moža ohranimo; pri drugi pa za to, da si po tem možu, katerega vsak Slovenec visoko čisla, mandat obvarujemo. — Kar bo treba potem storiti, oznani se volilcem za časa, ter se volilci povabijo, da si določijo tretjega kandidata.

Za zdaj naj velja geslo: vsi na volišče, vsi za postavljena kandidata!

V Gorici, 25. febr. 1897.

Društvo „Sloga“.

Deželni zbor.

Kakor smo napovedali zadnjič, takó se je zgodilo. Seja deželnega zbora — zadnja za letos — se je vršila v 19. p. m. ob $3^1/_2$ popoldne. Došli so vsi italijanski poslanci, izostali so vsi Slovenci; da je bil zbor sklepčen, je došel knezonadškof — in slovenski poslanci, ki zastopajo dve tretjini prebivalstva — so postali takó nepotrebni. Lepa hvala! Kdor je pripomogel k taki rešitvi krize, naj le premišljuje, kakošno uslugo je storil s tem slovenskemu narodu!

Pri čitanju zapisnika prejšnje seje se je oglasil dr. Venuti ter predlagal, naj se opusti čitanje v slovenskem jeziku, ker ni navzoč nijeden slovenski poslanec. — Deželni glavar omeni, da taka je bila doslej vedno navada, in prosi, naj dr. V. umakne svoj predlog; prosil je takó milo, da se je dr. V. srcé omečilo in — privolil je. Takó je bila srečno prestana prva nevihta.

Vladin zastopnik je odgovoril na dve interpelaciji od strani slov. poslancev. Odgovora se glasita:

Na interpelacijo častivrednega gospoda poslanca Berbuč-a in tovarišev, stavljeno v seji vis. dež. zbora dne 28. decembra l. l. zastran zgradbe nekaterih cest v mejni pokrajini kanalskega okraja, mi je čast odgovoriti po naročilu Nj. prevzv. gospoda ministra notranjih poslov, da se je dovolila ročinjski občini vsota 5000 gld. na račun izrednega kredita leta 1898. za popravo občinskih, po vremenskih nezgodah poškodovanih cest, posebno pa za preuravnavo ceste med Ročinjem in Kambreškim in da se je že preskrbelo za napravo tehniških načrtov za cestna kosa od Vrhovlja mimo Kobališča do kapelice sv. Jakoba in od Kostanjevice do Srednjega in pa za nadaljevanje ceste od Golobrda do Britofa pod Kostanjevico.

Na interpelacijo, ki jo je v seji dne 3. t. m. stavil častivredni poslanec grof Alfred Coronini Nj. prezv. gospodu ministru za poljedelstvo o denarstveni uredbi v zadevi zadruge za namakanje tržiške ravani, počaščujem se odgovoriti tako-le:

Res je, da je minister za poljedelstvo še sredi januvarja t. l. nameraval zopet predložiti dež. zboru načrt zakona, koji ni bil sprejet leta 1892., da olajša podelitev nadaljnih podpor iz meljoracijskega zaloga v soglasju z državnim zakonom z dne 30. junija 1884. in z dodatnim proračunom istega zaloga za l. 1892.; toda takrat se je še zdelo, kolikor je mogel g. minister poizvedeti, da si zadruga za tržiško ravan vkljub lansko leto dovoljene državne podpore ne bi mogla preskrbeti svojega stavbenega zaloga.

Ko je pa pozneje poizvedel gosp. minister, — in to že po zaupnem pogovoru z gospodom grofom Alfredom Coronini-jem, ki se je vršil dne 15. januvarja t. l. — da se vodni zadrugi, ravno z ozirom na nje položaj ustvarjen po državni podpori, ponuja potrebna vsota na posodo, je svojo namero, kakor je lahko razumljivo, popustil.

Sicer pa se nanašam na to, kar je Nj. prevzv. gospod minister za poljedelstvo odgovoril na dotično interpelacijo v seji državnega zbora dne 22. januvarja t. l.

Na to je prečital dr. Pajer s svojim neumljivim glasom za pametne ljudi še manj umljivo interpelacijo. Evo glavne misli te Pajerijade:

Italijanski poslanci — pravi — so smatrali svojo nalogo za resno dolžnost: opravljali so jo vestno in s čustvom pravičnosti tudi do gorskega dela naše dežele. — Ako se torej oglasimo, ne storimo tega zató, da bi sledili svojim nasprotnikom na pot, katere se izogibljemo vsled svoje vzgoje (— o dà, poznamo tako vzgojo! — kakó skromno, li ne?! —), značajnosti in tradicije, marveč, ker nas silijo k temu težki uzroki. — Deželni zbor od prvega začetka si je prisvojil italijanski uradni jezik. (Slede glose ital. in žaljenje slov. jeziku). Italijanski poslanci niso vešči slov. jeziku (— naj se ga učé, ker jim je bolj potreben nego nam Slovencem toskanščina! —), zató se je sprejela italijanščina kot splošno poznan jezik za poslovni jezik deželnega zbora. Deželni glavar je izjavil v seji dež. zbora 22. aprila 1861., da ital. jezik je uradni jezik dež. zbora, isto je sklenil dež. odbor v seji 14. okt. 1870. — Ali ukljub vsemu temu (— le poslušajte, ljudjé božji, kaj vse grešé slovenski poslanci! —) so na slovenski strani govorili v slovenskem jeziku. To je bila težka neprilika, ali takrat se je vsaj raztolmačilo tudi italijanski, kar je kdo povedal slovenski. — Toda že nekaj zasedanj sem je še hujše! Italijanski poslanci smo bili prisiljeni poslušati nebroj interpelacij in drugih izjav v nekem jeziku, katerega ne razumemo, ne da bi kdo pomislil na to, da bi nam raztolmačil, kar se je povedalo, da bi se znali braniti proti napadom ali da bi mogli razmišljati o tem, kar se je povedalo. — Takega postopanja pa ne narekuje želja po enakopravnosti, katere nikdo ne zanika, marveč zlovoljnost, ustvariti nam Italijanom podrejen položaj, proti čemur se moramo odločno upreti. — Ali jezikovno vprašanje se je preneslo celó v deželni odbor in v odseke; takó so bili italijanski poslanci prisiljeni, zapustiti peticijski odsek, ker se je tam govorilo samo slovenski. Neki novi živelj (dr. Tuma?!) pa skuša celó v deželnem odboru (— čas je bil! —) izpodriniti rabo italijanskega jezika.

In ko gre še nekoliko časa dalje v takem tonu, imenuje postopanje slov. poslancev obstrukcijo, t. j. da hočejo onemogočiti sleherno zdravo delovanje (— o ironija! in takó govorí dr. Pajer! —) in konečno vpraša vlado in deželnega glavarja: ali vlada hoče narediti konec takim odnošajem — in: ali hoče deželni glavar poskrbeti za to, da se prevede v deželnem zboru vse, kar se je reklo slovenski?

(Kaj porekó v vladnih krogih o tej interpelaciji? Kaj drugega nego to, da Pajer je pač že zeló zeló star in da spada med staro železo, ne pa v človeško družbo ob koncu prosvitljenega in veleliberalnega 19. stoletja. Na Kranjskem, na Moravskem, na Češkem govoré v dež. zborih v dveh jezikih, a nikdar ni padlo komu na misel, da bi vsled tega ropotal proti — vladi in klical njo na pomoč, naj zamaši usta drugače govorečim poslancem. Ali še lepša luč pade na laške poslance, ako pomislimo, da dr. Pajer razume slovenski prav takó dobro kakor mi.

— Kaj hočejo s to interpelacijo? Ali da slov. poslanci pri izvrševanju svojega poklica ne smejo niti govoriti v svojem jeziku, ker gospodje Lahi nočejo poznati našega jezika? Taka zahteva je takó absurdna kakor je impertinentna in na njo dobé od slovenskega naroda vsekdar tak odgovor, kakoršen zaslužijo!)

Na to je interpeloval poslanec vitez Dottori vlado, ali misli predložiti načrt zakona proti izdelovanju umetnih vin.

Na predlog poročevalca finančnega odseka dr. Fr. Verzegnassija je bil podaljšan začasni deželni proračun toliko časa, dokler ne bo odobren in sprejet stalni proračun. — Po tem sklepu se bo smel deželni odbor držati proračuna za l. 1896. in po njem plačevati vse, kar se pokaže potrebno. Pobiral pa bo te-le davščine: 8% doklade na zemljiški davek, 12% na hišnonajemni, hišnorazredni, pridobninski in dohodninski davek, 20% na užitnino vina in mesa, 50 kr. od vsakega hekta potočenega piva, po 18 in 10 kr. pa na žganjine, kakor po navadi.

S tem je bil dovršen dnevni red. Deželni glavar naznani, da ne more napovedati prihodnje seje in da naznani, kar bo treba, gg. poslancem pismeno; na to zaključi sejo.

V ponedeljek pa so dobili poslanci pismeno naznanilo, da „Njegovo Veličanstvo je najmilostljiveje blagovolilo zaključiti letošnje zasedanje deželnega zbora“.

* * *

Mislilo se je, da deželni zbor se snide zopet v aprilu ali maju. Ako bi ne bil posegel nadškof v prepravično borbo slovenskih poslancev proti laški brezobzirnosti, bi se bilo to tudi zgodilo, ker bi Lahi ne dobili začasnega proračuna na nedoločen čas.

Domače in razne novice.

* **Volilni shod slov. veleposestnikov,** ki se je vršil v ponedeljek 22. pr. m. dopoldne v prostorih „Slov. Čitalnice“ je bil primeroma zelo številno obiskan. Zbralo se je nad 50 veleposestnikov iz vseh krajev naše dežele; tu so bili zastopniki Vipavske in Soške doline, Brd in Krasa. Sklicatelj gosp. dr. Anton Gregorčič je nagovoril zborovalce ter v kratkem govoru razlagal osobito važnost letošnjih državnozborskih volitev s posebnim ozirom na skupino veleposestnikov.

Govornik je omenjal sicer, da čaka slovenske stranke precej huda borba, ker je nasprotnih volilcev v tej skupini za neznatno število več kot naših, vendar se nadeja, da se izjalovi vsak odporni poskus nasprotnikov ob trdi značajnosti in vstrajnosti slov. veleposestnikov. Istim priporoča, da ostanejo trdi kot skala v boju za slov. zastopnika ter naj delujejo z vsemi silami tudi pri drugih bolj mlačnih veleposestnikih in gledajo, da pridobe še kak glas od ljudi, ki niso Italijani a tudi ne Slovenci in ki se še niso odločili, komu naj dajo svoje glasove.

Na to so izvolili zborovalci iz svoje srede predsednika shodu v osebi g. Leopolda Bolka, črniškega župana, in to soglasno. Za besedo se je oglasil g. Hmeljak ter predlagal za kandidata slov. veleposestva dosedanjega poslanca Alfreda grofa Coronini-ja. Ta predlog je bil sprejet živahnim odobravanjem in burnimi živio-klici soglasno. Sklenilo se je nadalje, da se odpošlje takoj deputacija treh mož, kateri naj g. grofu Coroniniju javijo ta sklep in ga prosijo, da prevzame kandidaturo; k temu sklepu je dodal zborovalec g. pl. Monari iz Šenpasa nasvèt, da naj se priklopijo z ozirom na dejstvo, da je in bo deloval kandidat za koristi vseh veleposestnikov, tudi drugi zborovalci, ali če mogoče vsi, deputaciji, kar je bilo tudi z dobro-klici sprejeto.

Konečno je še drugi govornik načrtal v kratkih potezah delovanje slov. državnih poslancev ter omenjal zlasti zadnje velevažne pridobitve kot: uravnavo Soče, vipavsko železnico, koje koncesija pride v slov. roke, razne ceste, posebno iz Brd, ob državni meji na Kanal itd., pojašnjeval je težavno stališče slov. poslancev v deželnem zboru, kjer ne morejo v obstoječem položaju ničesar doseči; baš radi tega je silno važno, da pridobimo Slovenci 3 drž. poslance, da vlada na Dunaju uvidi, da je večina v deželi slovenska in da potem prisili deželni zbor, uvaževati opravičene težnje deželne večine.

Ker se nikdo več ni oglasil za besedo, zahvali predsednik navzoče na obilni udeležbi in zaključi ob $12^1/_4$ uri zborovanje.

* **Volitve za V. kurijo v Gorici.** — Včeraj so se vršile pozno v noč prvotne volitve 44 volilnih mož za V. kurijo; volilo se je v treh oddelkih: v mestni hiši tik ljudskega vrta, v kupčijski zbornici in v deželni hiši. — Agitacija je bila prav živahna za štiri liste kandidatov: za lahonsko, slovensko, nekako katoliško in socijalistiško.

Slovenci imamo brez goriških volilnih mož do 90 glasov večine v tej kuriji. Vendar smo se udeležili tudi volitve volilnih mož v Gorici, da damo nasprotnikom veliko več dela in stroškov, ako hoté zmagati. Priredili smo na hitro roko dva shoda v četrtek zvečer in v nedeljo od $10^1/_2$ predp. do 1 popoldne. Pri prvem shodu sta govorila gg. dr. A. Gregorčič in A. Gabršček; takrat se je sestavila lista vseh 44 volilnih mož. — Tudi drugega shoda se je udeležilo nad 200 volilcev. Gosp. dr. A. Gregorčič je govoril o volilni pravici in o načinu teh volitev. Gosp. A. Gabršček pa je v $1^3/_4$ ure trajajočem govoru razpravljal program secijalne demokracije, povedal, kaj je v njem dobrega (kar imajo pa tudi krščanski socijalisti v svojem programu) in s čem se nikakor ne moremo ujemati.

Poslušalci so često viharno pritrjevali in dokazali s tem, da se nikakor ne ujemajo s poglavitnimi načeli internacijonalne socijelna demokracije.

Takó pripravljeni smo šli Slovenci na volišče. Naših mož je došlo prav veliko, da so nasprotniki postali kar nervozni. Toda tisti ki imajo platno in škarje v rokah, so že poskrbeli poprej, da je bilo izpuščenih vsaj polovico slovenskih volilcev. Možje, ki so po 30—50 let v Gorici in so tu celó posestniki, so bili izpuščeni in niso mogli voliti. Ko so hoteli o svojem času pogledati, ali so vpisani, jim na magistratu niso hoteli pokazati volilnih imenikov. Vsak drugi slovenski volilec je bil takó srečen, da je mogel oddati glas. Kjer komisija ni mogla drugače, je rekla kar, da volilca ne pozna; ako ni imel dveh prič, ki sta potrdili, da je on res ta in ta, pa so ga kar odgnali. Vladin komisar v II. oddelku je odločno ugovarjal takemu postopanju, ali brez uspeha.

Vseh volilcev je nad 4000; volilo jih je pa le 1785 ukljub agitaciji od vseh stranij kar je umevno, ker je mogel voliti morda komaj vsak tretji Slovenec. Za „Unione“ je bilo oddanih baje 1338 glasov, nasprotnih pa 447, od teh ogromna večina slovenskih, skoro nič katoliških in le neznatno socijalističnih.

Več bomo govorili v prihodnji „Soči“.

* **Poziv rojakom v Gorici!** — Včerajšnja volitev v Gorici je pokazala, da so morali računiti s Slovenci tudi goriški Lahoni, ako so sploh hoteli prodreti s svojimi zaupnimi možmi. Velikanske nezakonitosti so se vršile, o katerih bo govor še na drugem mestu. Da moremo podkrepiti svoje pritožbe, prosimo vse naše rojake v Gorici, naj naznanijo v naši tiskarni:

1. Vse one Slovence, kateri niso dobili vabila k volitvi zaupnih mož ukljub temu, da so bili že priznanjeni na magistratu ter da so bivali v Gorici nad šest mesecev;

2. vse one naše volilce, katere so zavrnili pri včerajšnji volitvi bodisi iz kateregakoli vzroka ali sploh jih niso hoteli poznati, in

3. vse one Slovence, kateri so se vzdržali volitve.

Te podatke potrebujemo, da doženemo število naših volilcev v Gorici, s katerimi bomo pri prihodnjih volitvah — tudi mi računili!

* **Izkaznice za Sokolov** ples se dobívajo od 3 do 5. ure, v Čitalnici. Opozarjamo, da brez istih ne bo dovoljen vstop.

* **Vipavska železnica.** Dne 22. februarja imel je odbor, ki je vložil prošnjo za zgradbo vipavske železnice, sejo, v kateri se je skazalo, da vsota 50.000 gld., katero imajo plačati zasebni udeleženci, je podpisana v polnem znesku. Na podlagi tega povabile so se občine in zasebniki, naj vplačajo podpisane zneske pri „Goriški ljudski posojilnici“ na svoje ime, pa z opombo, da se izplačajo na zahtevo za nakup osnovnih obveznic vipavske železnice. Dotedaj bo plačevala posojilnica navadne obresti vlagateljem. Prvi zneski so že nakazani in upati je, da se v kratkem času vplača toliko gotovine, kolikor treba, da se plačajo podrobni načrti, ki so potrebni za politično komisijo in za vse nadaljne korake. Od občin in zasebnih udeležencev je odvisno, da se zadeva pospeši. Občine, ki so podpisale kake zneske, naj jih kmalu vplačajo; one, ki nimajo gotovega denara na razpolago, naj nemudoma vložijo prošnje na deželni odbor, da si smejo potrebne vsote udolžiti. Vsem občinam se je razposlal navod, kako jim je pri tem postopati. Koj ko bo vplačan znesek 15.000 gld., obrne se odbor na železniško ministerstvo, da to odkupi podrobne načrte ter da odredi politično komisijo, ki progo še enkrat in sicer zadnjič pregleda.

* **Novačenje na Goriškem** se bo vršilo letos tako-le: V Gradišču 7. in 8. aprila, v Korminu 9. in 10. apr. V Gorici (za mesto) 12. in 13. apr.; (za okolico) 21., 22., 23., 24. in 26. apr. V Ajdovščini 27. in 28. aprila. V Kanalu 30. apr. in 1. maja. V Bovcu 3. maja, v Tolminu 5., 6. in 7. maja, v Cerknem 10. maja, v Sežani 2. in 3. aprila; v Komnu 5. in 6. aprila, v Červinjanu 24., 25. in 26. maja in v Tržiču 28. in 29. maja.

* **Delavske mučenice.** — „Prim. List“ piše: „Prim. L.“ je vže pisal o njih. Katere so? Delavke, Italijanke iz kraljestva, v Alfreda Lenassija tovarni poleg stolne cerkve. Le pomislite. Uboge reve morajo delati do 13 ur na dan za bornih 40 novčičev. Ali ni to brezsrčno — židovsko izrabljanje delavskih močij? Kako jim je živeti, se oblačiti? Si zamorejo kaj prihraniti? Ubožice! In tega Lenassija kandidujejo za poslanca v skupini za mesta in trge!! — Čudno, da „Eco del Litorale“ ničesar ne ve o razmerah v Lenassijevi predilnici.

* **Nov poštni urad.** — Dne 1. t. m. je pričel poslovati v Prvačini pri Gorici nov poštni urad, ki se bode pečal s pisemsko in vožno poštoater ob enem služboval kot nabiralnica poštno hranilničnega urada.

Zvezo bode imel s poštnim omrežjem po poštnem vozu, ki vozi vsak dan med Gorico in Rihembergom,

* **Knjige Slovenske Matice** za leto 1896 so došle in se dobivajo za člane poverjeniškega okraja goriškega pri čuvaju goriške „Čitalnice“ v čitalniških prostorih. Ob enem so naprošeni p. n. udje, letnino za 1897. l. 2 gld. istotam plačati.

* **Škof msgr. dr. Mahnič na Krasu.** — Iz Štanjela pišejo 16. pr. m.: Danes ob 10. uri predp. se je pripeljal v našo vas ob streljanju topičev in zvonenju zvonov, novi škof Krški, msgr. dr. Mahnič. Od tu je takoj nadaljeval vožnjo v Kobdil, svojo rojstno vas. Temu visokemu obisku v čast je bila vas odičena slavoloki, zastavami in zelenjem. Presvetlemu škofu so se poklonili: domači župnik, županstvo in pa šolska mladež z učiteljem na čelu. Msgr. Mahnič je obiskal dom svojcev, kjer je bil pripravljen obed za bližnje sorodnike in odličniše župljane. Škof se je presrčno poslovil od vseh in ob 6. uri se je odpeljal proti Gorici, ob pokanju topičev in navdušenimi pozdravi vaščanov.

* **V Kanalu** so izvoljeni za volilne može v 5. skupini gg. Andrej Zega, Ant. Gabrijelčič, And. Drašček, Janez Garlatti; za kmečke občine pa gg. Jožef Gorjup z Vrha, Andrej Tomažič in Anton Žnidarčič z Morskega.

* **Poštni pečat** za poštno postajo v Biljani dobi, kako sporoča poštno vodstvo iz Trsta, vsled ministerskega odloka — dvojezičen napis, poleg dosedanjega italjanskega bo stal tudi slovenski: Biljana v Brdih. „Sl. Jez."

* **Varujte se sleparjev.** — Po Vrtojbi in Sv. Petru se klati slepar, kateri se izdaje za zastopnika tvrdke Schlesinger na Dunaju in na ime te tvrdke izvablja posestnikom visoke svote. Prevaril je ta slepar naše kmete baje že za več nego 10.000 gld. Jeden teh osleparjenih posestnikov — ki nam to poroča — je vložil te dni tožbo zoper tega sleparja pri tukajšnjem okrožnem sodišču.

* **Iz Cerkna** nam poročajo: Veselica naše Čitalnice 21. pr. m. je v vsakem oziru prav dobro izpadla. — Petje je bilo zelo precizno in zapazil se je velik napredek; posebno lepo se je pela Foersterjeva „Ljubica". — Vsa čast pevcem, posebno pa neutrudljivemu pevovodju. — Ravno tako je vgajala igra „Micka Kovačeva", v kateri so se vsi igralci odlikovali, posebno pa gospod Ferd. Gaberšček kot Šveder. — Želeti bi bilo, da bi se take šaljive, a tudi podučne igre večkrat predstavljale. — Najvišji efekt je pa naredil domači orkester, kateri se sme imenovati za cerkljanske razmere — nekaj posebnega, kar se ne dobi v marsikateremu mestu. Vsa čast in hvala vsem sotrudnikom, posebno pa gospodu kapelniku in pevovodju Frančišku Bevku ml. S.

Volilni shod za 5. skupino in kmečke občine, kateri je sklical pč. g. dr. A. Gregorčič v imenu slov. pol. društva „Sloga", se je vršil včeraj 25. pr. m. ob 11. uri dopoldne v dvorani goriške čitalnice uprav sijajno. Udeležba je bila ogromna; med zborovalci je bila zlasti č. duhovščina mnogoštevilno zastopana. Predsednikom shoda je bil enoglasno izbran g. sklicatelj sam. Gosp. predsednik povzame besedo in razlaga v jedrnatem in lepem govoru veliko važnost državnozborskih volitev sploh, posebno pa nenavadno važnost letošnjih volitev. Govornik omenja posvetovanja „Sloginega" odbora gledé kandidatov, ki naj jih priporoča slov. volilcem. Dalje izjavlja, da društvo „Sloga" deluje v soglasju s cerkvenimi načeli in se postavlja v vseh bitstvenih rečeh na stališče pastirskega lista vseh avstrijskih škofov (burni „živio"-klici). Kar se tiče kandidatov, meni „Slogin" odbor, da kandiduje grof Alfred Coronini z ozirom na to ob enem v kmečkih občinah, kjer bo gotovo izvoljen. Ko bo potem tudi v veleposestvu izbran, obdrži zadnji mandat in odda prvega komu drugemu, od strani volilcev in od „Sloge" nasvetovanemu možu. Radi tega se bo najbrž volitev v IV. skupini dvakrat vršila, ker se je trdno nadejati, da grof Coronini zmaga v veleposestvu. To pa naj naše volilce nič ne straši, ker tudi ne bo treba vsem vol. možem priti v volilni kraj, že radi sigurnosti zmage ne, ker kmečke občine so na vsak način naše. (Klici: Vsi pridemo tudi drugič!) Za kandidata v 5. skupini nasvetuje „Sloga" govornika, dr. Gregorčiča (živahno odobravanje in „živio"-klici); za tretjega kandidata pa se pogovore volilci pri shodu po prvih volitvah, da ne bo sedaj morebiti prepira, ko bi stvari sami lahko škodoval. Na to prosi predsednik volilce, naj izrekó svoje mnenje.

Župnik Kocjančič iz Roč, ki se prvi oglasi za besedo, pravi, da se soglaša s „Slogo" glede na kandidata grofa Coroninija v IV. in dr. Gregorčiča v V. kuriji, glede na tretjega (za ta mandat je bil mimogrede nasvetovan dr. Tuma) pa se ne strinja, ker deželni odbornik in drž. poslanec ne more nikakor biti v eni osebi, če hoče vestno izpolnjevati svoje dolžnosti; drž. poslanec naj bo čisto neodvisen mož, ki ima edino le skrb dobro zastopati svoje volilce na Dunaju; sicer pa je to le osebno mnenje govornikovo. — Vikarij Slokar pravi, da ima biti poslanec katolišk in naroden, sicer se pa naj za sedaj opusti razpravljanje o tretjem kandidatu. — Župnik Berlot opomni le, da volilci kmečkih občin težko puste dr. Gregorčiča, težko žrtvujejo svojega izvrstnega poslanca, za njega kot kandidata 5. skupine pa so vsi edini. (Odobravanje.) — Župnik Pavletič izraža dvom, če pa ne zmagamo v 5. kuriji, kaj potem? Dr. Gregorčič mu odgovori na to vprašanje, da on na vsak način pride na Dunaj, ker je tako dogovorjeno, če ne zmagamo v splošni skupini Slovenci, pa prepusti grof Coronini njemu mandat IV. skupine. — Kaplan Dernastija govori o kat. stranki in reče, da bodo vsi nastopili za ono osebo, ki bo delovala za neodvisnost cerkve od države („živio"-klici). Nadučit. Zega in Gabrijelčič iz Kanala izjavljata, da v Kanalu je vse za grofa Coroninija in dr. Gregorčiča. — Predsednik z zadovoljnostjo sprejema priznanje „Sloginih" naklepov, in ko se nihče več ne oglasi za besedo, sklene z zahvalo na obilni udeležbi in pazljivem zanimaju ob $12^1/_4$ uri shod. Gosp. predsednik je še omenil, da poseben shod mestnih volilcev v Gorici postavi volilne možе. (Ta shod, sklican kar na hitro roko, se je vršil sinoči ob 8. uri v dvorani „Goriške Čitalnice". Došlo je okoli 200 mož. Govorila sta gg. dr. Anton Gregorčič in Andrej Gabršček. Postavili so se volilni možje za vse tri sekcije ali oddelke).

Izstop slovenskih poslancev iz deželnega zbora. — Poleg že omenjenih zaupnic smo prejeli še drugih, ki iskreno pozdravljajo odločni korak slovenskih poslancev v prid sloven. naroda. Tudi polit. društvo „Zavednost" se je oglasilo z iskreno zaupnico. Prav zanimivi sta zaupnici iz Cepovana in Lokovca, evo ju doslovno:

I. Glasom sklepa obč. starašinstva z dne 14. februvarja t. l. javlja podpisano, da je vest v predzadnji številki cenjene „Soče", da so slovenski poslanci zapustili deželni zbor, jako vzradostila vse tukajšnje prebivalstvo. Umevno je i najpriprostejšim občanom, da naši slovenski zastopniki pri toliki nestrpnosti nasprotnih jim tovarišev ne morejo doseči nič uspešnega in koristnega v gmotni in kulturni prid dežele.

Zadosti je hlapčevstva in suženjstva, preneha naj stoletna krivica, znova in na vsej črti naj se začne delovanje v obrambo dežele in prebivalstva pred popolnim propadom!

Slov. narod je od srca hvaležen svojim gg. poslancem, da so v skrajnem trenotku zasledili mnogoštevilne grehe dosedanje večine, ter da nameravajo iste korenito popravljati.

Radi tega odobrujemo odločno in možato postopanje naših gg. poslancev in jim izrekamo popolno zaupanje! Slava jim!

Županstvo v Čepovanu,
dne 14. februvarja 1897.
Župan:
Kofol.

II. Občinarji v Lokovcu so z velikim veseljem sprejeli na znanje novico, da so slovenski poslanci zapustili deželni zbor, v katerem se vsled nestrpnosti nasprotne stranke ne dá doseči nič uspešnega za deželo in nje prebivalce ne v gmotnem ne v kulturnem oziru.

Ako deželni zbor vsled nesrečnega odločilnega upliva nekaterih prvakov nasprotne stranke ni doslej ničesa storil, tedaj je res skrajni čas in nujna potreba, da se vendar že začne delovanje v obrambo dežele in prebivalstva pred popolnim propadom.

Da so gg. slovenski poslanci sprožili tako delovanje na vsej črti, da hočejo v skrajnem trenutku vsaj začeti popravljati dosedanje grehe večine, za to jim bo vedel slov. narod hvalo in vredno pripoznanje.

In prav radi tega odobrujemo odločni korak naših gg. poslancev in jim izrekamo popolno zaupanje.

Mi bomo stali trdni kakor skale za svojimi poslanci.

Slava jim! Bog in narod

Županstvo v Lokovcu,
dne 7. februvarja 1897.
Župan:
Šuligoj.

Poleg teh dveh smo prejeli še jedno podpisano od županstva treh občin na Vipavskem. Zaupnica se glasi:

Z velikim veseljem pozdravljajo podčavenska županstva izstop iz deželnega zbora naših vrlih, za dušni in gmotni blagor naroda vnetih poslancev. Zaupanje, ljubezen do Vas, hrabri boritelji, čedalje bolj raste in se množi v naših srcih. Nasprotnikov se ne bojte, naj že nastanejo od te ali one strani, mogoče tudi iz vrst ljudij, kojih sveta dolžnost bi bila, pravico teptanih podpirati, krivico zatirati, črtiti. Poslanci! Narod je z Vami! in verujemo, da tudi Bog, kakor vselej na strani pravice ter zatiranih, teptanih ljudij.

Županstvo v Vrtovinu
dne 22. februvarija 1897.
Jožef Čermelj, župan.

Županstvo v Kamnjah
dne 22. februvarja 1897.
Jožef Slokar, župan.

Županstvo v Skriljah
dne 22. februvarja 1897.
Marko Slokar, župan.

Slovenske šole v Gorici. — Ministerstvo je odklonilo utok mestnega zastopa goriškega, naj bi se mu dovolilo, da prepusti šele s šolskim letom 1897/8. prostore sedanje laške lj. šole v ulici Vogel za novo slovensko mestno štirirazrednico.

☞ Upravno sodišče je 19. t. m. proglasilo razsodbo in razveljavilo naredbo ministerstva; razlog je ta, ker je deželni šolski svet nepravilno postopal, ko je določal podturnsko vojašnico za slov. šolo, namreč ni se napravil zapisnik na licu mesta in člani komisije niso niti natančno vedeli, za kaj se gre.

Slovenci smo o svojem času iz enakih razlogov protestovali proti sklepu dež. šol. sveta, a ministerstvo se ni oziralo na ta odpor. Zdaj pa je upravno sodišče razveljavilo naredbo ministerstva in dalo nam Slovencem prav, pa tudi mestnemu zastopu, ki se je oprijel enakih razlogov.

Laški kandidatje. — Dne 22. pr. m. je imel sejo volilni odbor, kateri je bil izvoljen pri shodu „Unione" v Gradišču. Proglasil je naslednje kandidate:

1. za kmečke občine gradiščanskega okraja — don Adamo Zanetti, župnik v Flumičelu. (Ta je oni furlanski župnik, ki je pridigal svojim vernim ovčicam, da ne smejo čitati — „Soče", ker je prepovedana. Furlani so zvedavo popraševali: Se, se, se bestia le chista „Soča"?);

2. za mesta in trge — Alfredo Lenassi v Gorici. (Ta je rodom prav za prav Slovenec; najprej je govoril slovenski, a laški se je naučil pozneje v Gorici. Njegovo pravo ime je menda — Blaž Lenasi);

3. za veleposestvo — dr. Fran Verzegnassi, odvetnik v Gorici;

Laž ali nevednost? — „Corriere" od sobote je natveznil svojim bralcem mastno raco, da predzadnja „Soča" se je izrekla za dr. Faidutija in svetovala slovenskim volilnim možem gradiščanskega okraja, naj glasujejo zanj. Iz tega je potem sklepal, da vsi Furlani morajo voliti don Zanettija. — Da je „C." poročanje neresnično, je sprevidel vsakdo, ki je čital zadnjo „Soco"; vprašanje je le, ali je „C." hoté ali le nevedé poročal krivo? Skušnjava nas navdaja, da bi mislili na prvo, kajti uverjeni smo, da v „C." urednistvu razumejo slovenski jezik takó dobro, da ni mogoče, da bi bili slabo razumeli zadnjo „Sočo". Saj Zanettijeva kandidatura ne stoji takó slabo, da treba delati za njo s takim orožjem. Popravka nismo hoteli poslati, ker nam je vsejedno, kakó Furlani mislijo o stališču „Soče" nasproti obema kandidatoma.

Za Čehovinov spomenik so darovali: Družina Čehovin v Branici za spom. svojemu hrabremu stricu 40 gld.; gospa Viktorija Vodopivec, umnkinja slav. junaka, soproga g. nadučitelja v Kamnjah 10 gld.; pč. g. Marko Vales, vikarij v Branici 10 gld.; veteranci v Gradiški in Marianu 3 gld.; gld. 2·50 so nabrali pazniki v c. kr. kaznilnici v Gradiški med seboj; 2 gld. je daroval pč. g. Jož. Pavletič, župnik v Renčah; 1·80 gld. g. August Fabjani, c. kr. poštar v Štanjelu: po

1 gld.: gg. Ivan Kattnig, posestnik v Gorici, Vincencij Vetrih v Bocenu, Franc Kobal in Alojzij Žigon v Branici, Karl Ukmar, posest. v Gabrijah, Rajmond Žnidarčič, Anton Bajc, nadučit. in Jož. Pahor v Renčah; po 50 kr.: gg. Ivan Dougan, posest. v Gorici, Ignacij Uthmar, Janez Pregel in Štefan Curk v Branici, Franc Kebat, Ivan Pahor in Franc Tušel v Rončah; 20 kr. g. Anton Čehovin v Branici. — Iskrena hvala vsem darovalcem in darovalkam!

Letni imenik porotnikov. — Vedno stara pesem! Pritožujmo se, kolikor hočemo, naši poslanci naj interpelujejo, kolikor se jim poljubi — nič odgovora, nič obrata na bolje! Tudi za l. 1897. sestavljeni letni imenik je tiskan le v laškem jeziku! Vse slovenske občine, katerih je dvakrat več nego laških, morajo sestavljati prvotne imenike, a da bi se na to izdal letni imenik tudi v slov. jeziku, ne, tolike pravice ne sme biti v deželi! Stara krivica naj trpi dalje, Slovenci pa kričite, kolikor se vam poljubi!

Vseh porotnikov je 270 (216 pravih in 54 namestnikov), a med temi je celih — 85 Slovencev. In s tem je povedano — vse! Pa hočejo, naj Slovenci v deželi ne zbesnimo vsled takih palic, s kakoršnimi nas tépo! —

Reklamacije v veleposestvu. — Slovenci smo podali kakih 30 reklamacij. — „Corriere“ poroča, da polit. društvo „Unione“ je podala kakih 80 reklamacij novih volilcev. Nam je znano, da med temi so štete skoro same cerkve in občine; mi pa imamo rešitev namestništva iz l. 1891., v kateri so bile odklonjene vse cerkve, ker ne morejo biti vpisane med veleposestnike, naj plačujejo še toliko davka. Ali razsodi namestništvo letos drugače? Ne verujemo! — Sicer: mi nimamo nič proti temu, da bi se sprejele tudi cerkve, saj bi jih imeli Slovenci gotovo dvakrat več nego Lahi!

Volilno gibanje na deželi je malone končano. Socijalisti so dosegli le na Nabrežini neznaten uspeh, ker domačini niso storili svoje dolžnosti. Tudi v Cerknem, v Divači in v Temnici so poskušali pokazati svojo moč. — Dopis iz Cerkna pride prihodnjič, ker je prav zanimiv.

Odlikovanje. — Nj. Vel. cesar je podelil delavcema Petru Repiču in Antonu Repiču, službujočima v predilnici v Ajdovščini, srebrni križec za zasluge v priznanje njiju mnogoletne zveste službe. Peter Repič služi v tej tovarni že 63, njegov brat Anton pa 48 let.

Iz Bolča nam pišejo: Čitalnična veselica preteklo nedeljo se je izredno dobro obnesla v vsakem pogledu; občinstva je bilo nepričakano mnogo. Prijazni prostori g. Alojz Sorča so bili prepolni. Vse se je lepo dovršilo v popolno zadovoljnost vseh došlecev. Hvala gosp. pevovodju Bratinu za vodstvo in vrlim pevkam, pevcem in igralcem za sodelovanje! Le tako naprej! Priporočamo se za bolj pogoste prijetne zabavne večere!

Uravnava Soče. — Vlada je dovolila 40.000 gld. za uravnavo Soče med Kobaridom in Tolminom. — No, čas je že bil, da se je vlada odločila za uravnavo te reke. Naj bi vlada odmerila vsako leto vsaj toliko svoto, potem bi se dalo narediti že kaj trajnega!

Bohinjska železnica. — V sredo je prišel z Dunaja v Tolmin in naprej do Podbrda višji inženir Josip Mayr, katerega je poslalo železniško ministerstvo, da preišče, koliko moči ima tek Bače pri Podbrdu, da bi jo porabili pri vrtanju predora ali tunela v Bohinj. V Tolminu je povdarjal mimogredé, da njegovo potovanje ni v nikaki zvezi s tem, kdaj se bo in ali se bo sploh gradila ta železnica. — Po drugi strani se pa zatrjuje, da ta železnica je dognana stvar.

Iz Sv. Križa nam poročajo: Danes 14. februvarja zjutraj je umrl g. Jožef Kočevar, duhovnik v pokoju, na svojem domu v Sv. Križu. Večni mu pokoj!

Slavnim županstvom na deželi naznanjamo, da naša tiskarna ima v zalogi knjige za upistujcev in napovedne listke za stranke, kakor to zahteva najnovejši odlok c. kr. okrajnih glavarstev.

Naznanilo. — Založništvo „Vžigalic družbe sv. Cirila in Metoda“ je priredilo te dni toliko množivo tega narodnega blaga, da vsako naročilo lahko točno izvrši. Zaloga je v trgovini Iv. Perdan-a, v Ljubljani, Vodnikov trg. — Slovenci! Kupujte le družbine vžigalice, ker s tem razširjate slovensko ime in gmotno podpirate „družbo sv. Cirila in Metoda“. — V Gorici jih prodaja g. Ant. Kuštrin v Gosposki ulici in g. Ivan Presel na Starem trgu.

* **Katoliško bralno in pevsko društvo „Slovenska Zveza“ v Št. Petru** vabi uljudno k občnemu zboru, ki se bo vršil v zmislu člena 17. društvenih pravil dne 7. marca ob 3 uri popoldne v društvenih prostorih. K obilni udeležbi uljudno vabi

Odbor.

Bodimo značajni. — Pod tem naslovom je priobčil zadnji „P. L.“ uvaževanja vreden dopis, ki slove: Z žalostnim srcem opazuje se nekatere naše „Slovence“ iz Gorice in okolice, na kak pomilovanja vreden način hočejo pokazati svojo narodnost v javnosti.

Njihovo vedenje je čestokrat v sramoto navzočih poštenih Slovencev, da v sramoto našemu narodu.

„Mi smo Slovenci! Živio narod!“ in drugi jednaki klici čujejo se do cela opijanjenih mladičev po gostilnah, kjer se nahajajo tudi trezni ljudje obeh narodnosti. Na to sledi surovo rogoviljenje, vpitje, neotesano govorjenje, ostudno preklinjavanje itd., dokler ne naredi konec redar, kateri spravi jednega ali drugega pod ključ, kar se je že v moji navzočnosti pripetilo.

Oglejmo si jednake „narodnjake“ na ulici. „Mi smo Slovenci!“ a najširša ulica jim je preozka; zdaj suni jednega, zdaj drugega, a Lahi se jim smejejo meneč: „No, glejte, to so Slovenci!“ Takih in drugih slučajev dalo bi se mnogo navesti, ali bilo bi nepotrebno, ker vsakemu izmed cenj. čitateljev je gotovo stvar dobro znana.

Prepričana bodi, draga slovenska mladina, da s takim vedenjem ne boš narodu koristila in tudi ne Lahov v kozji rog spravila.

Vaše vedenje je najznačilnejše spričevalo nezavednosti, a pošteni goriški Slovenci morajo vživati sramoto za vas, ker nas Lahi smatrajo kot neko nižje, surovo pleme.

Bodimo značajni, obnašajmo se proti vsakemu človeku, posebno pa v družbi, dostojno, uljudno, možato, kakor se spodobi poštenemu Slovencu. Nobenemu ne smemo dati povoda, da bi se nad nami spotikal. Na ta način nas bode gotovo vsak spoštoval, če javno ne, vsaj v srcu.

Bodimo narodni! A ni dostojno, ako kažemo s tem svojo narodnost, da žalimo ljude druge narodnosti, ker vsi smo od Boga in ne smemo sovražiti, kar je Božjega. Ljubimo iskreno svoj materni jezik, ker v tem jeziku smo bili vzgojeni; spoštujmo šege naših slavnih a poštenih prednikov.

Bodimo ponosni, da smo slovansko pleme, ali pokažimo ta naš čut dejansko in dostojno, tako da se nam Slovencem ni treba sramovati v navzočnosti drugih narodov. Lepa dejanja naj kinčajo našo narodno zavednost po širnem svetu, le na ta način si bodemo priborili ugled in spoštovanje.

Rodoljub.

Iz Solkana. — (Skrajna predrznost). — Že od nekdaj zahaja mnogo Goričanov v zasebne kmečke krčme v Solkan, v znani Žabji kraj. Tudi letos so kaj pridno obiskovane, posebno pa ona kmeta Kanclerja. V torek, 16. t. m., se je zbralo obilo število Lahov v tej krčmi. Prepevali so laške, Slovence razžaljive pesmi, kakor imajo že navado. To pa jim ni bilo zadosti. Pri stranski mizi je sedelo tudi nekaj Solkancev, ki so vse njih vedenje mirno gledali. (Imeli so pač zajčijo kri! Uredn.) Kar pade tem Lahom v glavo, da bi pri tako lepi družbi tudi kaj nabrali za „Lego“. In res, videlo se je, kako je hodil neki brivec Ballaben s krožnikom pobirat darove. Ko je vsak Lahov kaj dal, se je predrznil celó do Slovencev in s klobukom v roki milo prosil „mal dar“ za „Lego Nazionale“. Ali ti so ga zavračali; ko se pa vendar ni hotel odstraniti in še nadalje prosil, mu je vrgel krojač Zavrtanik (po domače Piccolo) en krajcar, mislé, da ga ne sprejme. Ali motil se je; kajti brivec je krajcar hlastno prejel in se lepo zahvaljeval. — Da kaj takega počinja nesramna laška predrznost med Slovenci, je neverjetno in neumljivo. (— Še bolj neumljivo je, da Slovenci mirno gledajo take lopovščine! Uredn.) — I. —

Vojaška godba v Gorici, ki je že večkrat igrala take laške melodije, katerih bi prav za prav ne smela, je začela v zadnjem času igrati tudi arije slovenskih narodnih pesmi! V sredo dne 24. febr. je vojaška godba v tukajšnjem mestnem vrtu vpletla v prvo točko svojega programa melodijo iz znane jako stare slovenske narodne pesmi: „Bod' moja, bod' moja, bom lešnikov dal...“ Na programu so krstili dotično točko kot „Zaragoza-Marsch“. Brez dvoma je dotični skladatelj „uzmal“, da bi si na ta način povečal svojo neveliko slavo.

Društvene vesti.

Vabilo. — Dne 4. marca t. l. ob 9. uri dopoldne bode imelo učiteljsko društvo svoj občni zbor v Gorici na slov. oddelku deželne kmetijske šole. — Dnevni red: 1. Izvolitev zapisnikarjev. 2. Prebere se zapisnik zadnjega zborovanja. 3. O risanji brez stigem. 4. Razni predlogi in nasveti.

Kolesarsko društvo „Gorica“ je imelo v sredo občni zbor v svojih prostorih pri treh kronah po navadnem dnevnem redu. Po nagovoru predsednika in poročilu tajnika o delovanju društva v preteklem letu je poročal denarničar, da mlado društvo je imelo dohodkov gld. 112·52, izdatkov pa gld. 97·89. V novi odbor so bili izvoljeni: predsednik Jakončič Anton, njegov namestnik Gabršček Andrej, tajnik Pezdič Anton, denarničar Dekleva Josip, rednik Saunig Ignacij, njegov namestnik Širca Ivan; namestnika: Poniž Benedikt in Pečenko Anton: pregl. računov Lasič Andrej in Mermolja Josip. — Mlademu društvu želimo najlepšo prihodnost!

Novo društvo. — V Kámnjaku (ajdovski okraj) so osnovali „Vinarsko in sadjarsko društvo“. Tako je prav, le naprej, da se nam prihodnost zboljša!

Zahvala. — Prireditelji veselice v Lokvi na Krasu dne 20. febr., štejejo si v posebno dolžnost zahvaliti se prav srčno vsem udeležencem, zlasti pa onim častitim gospem in gospodom, koji so se svojo radodarnostjo pripomogli, da je ostalo čistega dohodka 36 gold. — Ta znesek pridene se svoti, koja se nabira za pokroviteljstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Ostala Slovenija.

Trst. — Stranka progessovcev v Trstu je vsled zadnje zmage nad konservativno stranko postala toli drzna, da je postavila svoje kandidate za mestni svet celo v vseh šestih okrajih okolice, in sicer za I. okraj: Banelli: (zoper Nabergoja), za II.: Arnerrytsch (zoper župnika Kosca), za III.: dott. Gairinger (z. Vatovca), za IV.: Turrek (z. Dollenza), za V.: L. Mauroner (z. Al. Goriupa) in za VI.: Cumar (z. Iv. Goriupa). Ukljub naporom laške stranke so zmagali kandidatje „Edinosti“ v vseh šestih okrajih! Živili!

Njeg. Vel. presvitli cesar je podelil načelniku južne železnice v Trstu, inšpektorju Frideriku Mahorčiču zlat križ za zasluge. Odličnemu možu čestitamo iskreno na tem zasluženem odlikovanju.

Volitve v Istri. — V peti volilni skupini je izvoljeno doslej (28. pr. m.) 297 naših, 294 nasprotnih, 10 socijalističkih in 6 pristašev Kristićeve stranke ali „Prave Naše Sloge“, (o kateri se poroča, da je že nehala izhajati!). Po našem računu, sestavljenem na podlagi uradnih podatkov, je 634 vseh volilnih mož. Voliti je še 31 volilnih mož, od teh utegne dobiti naša stranka še 9 tako, da ni izgleda do zmage radi velikih nezakonitostij od strani nasprotnikov.. V Labinju je bila zagotovljena zmaga našim volilnim možem (12), a tamošnja mestna druhal ni dovolila volilcem v dvorano; orožništvo in vladni zastopnik se niso ganili! Naši upajo, da se od-

loči druga volitev zunaj mesta. — Prihodnjič prinesemo konečni uspeh za peto in kmečko zapadno skupino, kjer pojde za nas tudi slabo iz istih razlogov.

Kranjska. — Shod zaupnih mož narodne stranke se je vršil 15. pr. m. v Ljubljani. Ker je bil dr. Majaron, kateri je bil z raznih stranij nasvetovan kot kandidat, že v naprej odklonil kandidaturo, sta prišla v poštev samo dva kandidata, bivši poslanec Kušar in sodni svetnik Vencajz. Po daljši razpravi so zaupni možje odklonili kandidaturo Vencajza in sklenili, priporočati ljubljanskim volilcem kot kandidata nar. stranke g. Kušarja.

Klerikalna stranka je na Gorenjskem postavila kandidatom za kmečke občine Jos. Pogačnika, dasi se je za g. Tomo Zupana izreklo 46 duhovnikov, 35 županov, 56 obč. svetovalcev in 93 drugih mož, skupaj 230 volilcev, za Pogačnika pa le „blizu toliko“ volilcev. Vendar pa na Gorenjskem nekateri možje še agitujejo za Zupana, kateri je baje dobil od višje strani migljaj, naj se umakne. G. Zupan je menda nekaterim gospodom preveč naroden. — To je pač slepota najhujše vrste. Uzoren duhovnik (— ali je za drž. poslanca povsem sposoben, o tem bi se sicer dalo govoriti —) se postavlja za Pogačnikom, značajem dvomljive stalnosti, ki za drž. zbor niti ni sposoben kandidat!! Tako zdivjani odnošaji so na Kranjskem!

V Gor. Logatcu je došlo 11. pr. m. do ožje volitve v skupini kmečkih občin, pri katerih sta bila voljena dva vol. moža klerikalne in jeden narodne stranke.

V Hotedražici sta bila 13. pr. m. voljena v obeh skupinah moža, ki glasujeta zanesljivo za narodno-naprednega kandidata.

V Idriji so zmagali v V. skupini socijalni demokratje z 10 vol. možmi.

V Spodnji Idriji so v kmečkih občinah izvoljeni 4 vol. možje kat.-nar. stranke, v V. skupini pa so zmagali socij.-demokr. s 4 vol. možmi.

V Planini na Notranjskem je izvoljenih v V. skup. 7, v skupini kmečkih občin pa 8 kat.-nar. vol. mož.

V Šmartnem pri Litiji je izvoljenih vseh pet vol. mož kat.-nar. stranke, in sicer v V. skupini in v skup. kmečkih občin.

V Cerknici je zmagala narodna stranka v V. skupini z vsemi 4 vol. možmi.

Grof Hohenwart se v posebnem pismu gorenjskim volilcem zahvaljuje za dosedanje zaupanje in naznanja, da radi starosti ne more več prevzeti kandidature. Grof Hohenwart je bil 14 let drž. poslanec; 18 let je zastopal gorenjske kmečke občine, 6 let pa ljubljansko mesto. (Škoda za ta lepi, zlati čas!)

Drž. posl. Koblar je izstopil iz izvrševalnega odbora narodne stranke in se pridruži! nezavisni krščc.-socijalni stranki. Kandidovati namerava v gorenjskih mestih na svojo roko. Narodna stranka mu postavlja nasproti dr. Ferjančiča. Res, daleč so prišli!

V Zgornji Šiški sta pri volitvah v peti skupini odbrana dva pristaša narodne stranke in jeden katoliško-narodne stranke; v četrti skupini pa sta izvoljena 2 klerikalca in 1 narodnjak. — V Spodnji Šiški so zmagali socijalisti v peti skupini z vsemi 4 vol. možmi s štirimi glasovi večine; v skupini za kmečke občine pa 4 narodnjaki. — V Rovtah nad Logatcem so pri prvotni volitvi za peto skupino večinoma izvoljeni pristaši kat.-nar. stranke, v skupini kmečkih občin pa vseh 5 volilnih mož narodne stranke. — V Veliki Loki v kočevskem okraju so zmagali volilni možje nar. stranke. — V Ribnici so zmagali klerikalci z 79 proti 55 glasom. — V Št. Lambertu so v 5. skupini zmagali socijalisti s 74 proti 3 glasom, v kmečki občini pa narodna stranka z nadpolovično večino. — V Košani so tudi izvoljeni za 5. skupino in za kmečke občine možje nar. stranke, 8 po številu. —

Socijalisti so na Kranjskem nenavadno delavni, dasi tam tla za nje niso ugodna. Sklicujejo shod za shodom. Predzadnjo nedeljo je bilo v Ljubljani kar pet socijalističnih shodov. Kakor se kaže, utegnejo v Ljubljani pri volitvi volilnih mož v kakem okraju celo zmagati v 5. skupini.

Štajerska. — Štajerski Slovenci so dobili svojega zastopnika v deželnem odboru. Posl. Robič je bil izvoljen iz skupine kmečkih občin in sicer s pomočjo nemškonacijonalni stranki pripadajočih kmetov. Slov. poslanci so nemške nacijonalce za to pomoč pošteno in točno plačali s tem, da so volili njih somišljenika Poscha Robičevim namestnikom ter pri volitvi iz cele zbornice pomagali strmoglaviti nacijonalcem sovražnega, Slovencem pa zelo nevarnega dr. Schreinerja. Le škoda, da posl. prof. Robič ne bo mogel toliko koristiti v dež. odboru, kolikor bi lahko kak nadarjen mlad odvetnik, kakoršnih je na Stajerskem v izobilju.

V celjski okolici so zmagali pri državnozborski volitvi za peto skupino socijalisti s 40 glasovi večine. Voljenih je 7 volilnih mož. Nemci so glasovali s socijaljsti.

Iz Vojnika pri Celju poročajo: Pri volitvi volilnega moža za 5. skupino je zmagala slovenska stranka. Vkljub silni agitaciji je vlovila „nemška“ stranka le 47 glasov, naš kandidat zdravnik dr. Žižek pa je dobil 62 glasov. Ta volitev je velikega pomena za bližnje državnozborske volitve v skupini mest in trgov in pa za letošnjo občinsko volitev.

Shod zaupnih mož v Mariboru je postavil kandidatom za mestno skupino Maribor-Ptuj g. dr. Fr. Rosina, odvetnika v Ljutomeru; za mariborsko kmečko skupino kandiduje g. Fr. Robič, veleposestnik v Lembahu pri Mariboru; za 5. skupino Feldbah-Sl. Bistrica pa se še ni postavil kandidat.

Novo slovensko posojilnico snujejo pri Sv. Miklavžu v Ljutomerskih goricah.

Koroška. — V zadnjem času je v političnem pogledu po vsi Koroški jako živahno gibanje. Shod sledi shodu, toliko od nasprotne, kakor od slov. strani. Nasprotniki se z vso silo vrivajo med Slovence, hlinijo se z raznimi obljubami in na razne načine. Volilni shod slov. kat.-pol. društva pri Dürnwirthu je bil jako dobro obiskan in je končal sijajno.

Pristaši „Banernbunda“ delujejo na vse pretege, da bi spravili zopet Kirschnerja v državni zbor. Na nekem zborovanju je ta mož celo trdil, da je tudi Slovenec, poleg tega je pa udrihal po slov. duhovščini in takozvanih „hujskačih“. Vé se tudi, koliko je že storil za Slovence. „Mir“ pristavlja k Kirschnerjevi izjavi, da je Slovenec: „Mi pa prosimo Boga, da nas takih Slovencev obvaruje, kajti poturica je hujši od Turka“.

V kmečkih občinah Beljak-Paternijon-Rožek-Borovlje kandiduje kot skupni kandidat Slovencev in nemških konservativcev bivši profesor na graški tehniki, Kovač, rodom Slovenec.

V Globasnici so bili volilni možje narodne stranke soglasno izvoljeni.

Razgled po svetu.

Avstrija. — Njega Veličanstvo je odpotovalo včeraj v ponedeljek z malim spremstvom z Dunaja na Cap S. Martin, kjer biva sedaj cesarica.

Avstro-ogerska banka je predložila obema finančnima ministroma nove bankovce po 10, 20, 100, 200, 1000, 2000 in 5000 kron na odobrenje. Čim ministra odobrita načrte, prično se tiskati novi bankovci.

Na mesto umrlega poslanika Kozjeka je imenovan Burian glavnim poslanikom v Atenah.

Dunajski listi javljajo, da bo takoj po državnozborskih volitvah imenovanih 30 novih članov gosposke zbornice. Polovica teh bo izbrana iz starih parlamentarcev, ki ne kandidujejo več v poslansko zbornico, a druga polovica iz aristokratov, učenjakov, velikih industrijcev in visokih uradnikov. Pravijo, da bo poleg grofa Hohenwarta, grofa Deyma in barona Chlumeckega tudi pozvan v gosposko zbornico dvorni svetnik Meznik.

Ogersko. — Minister za trgovino je predložil v eni zadnjih sej posl. zbornice zakonski načrt za pokritje primankljaja, ki ga kaže obračun milenjske razstave. Ta načrt pooblaščuje ministra, da sme porabiti 500.000 gld., potrebnih za pokritje tega primankljaja. — Skoro gotovo pa ima ta razstava, o katere sijaju so magjarski listi toliko — lagali, mnogo večji deficit, katerega Madjari pokrijejo s kako pod drugim naslovom zahtevano svoto, da ne pride v svet njih velikanska blamaža.

Mnogo se je že čulo o protiavstrijskem mišljenju med Madjari. Tu navajamo dva vzgleda, katera moramo obsojati že kot veleizdajstvo: Poslanec Eötvös, član skrajne levice v drž. zboru in znani zatiralec slovanskega življa na Ogerskem, je rekel v zbornici, da se na cesarskem dvoru v Budimpešti potepajo kot služabniki tuji „vlačugarji“: Nemci in Čehi. Tako je imenoval ta Magjar cesarjevé služabnike.

Iz Lošoncza poročajo o naslednjem, skoro neverjetnem dogodku. Nedavno je bil poklican v dejansko službo novinec v rezervi Neumann (Žid!). Ko so mu dali vojaško opravo in jo je nadel nase, stopil je pred stotnika in rekel: „Jaz sem prisegel ogerskemu kralju, ne pa avstrijskemu cesarju!“ To rekši si je strgal črnormene vrvice s hlač. S početka so mislili, da se mu meša; ko so se pa prepričali, da je pri zdravi pameti, stavili so ga pred vojno sodišče in ga deli za 6 mesecev pod ključ.

Ostale države. — Mednarodna zdravstvena konferenca v Benetkah je pričela 16. pr. m. svoja posvetovanja. Predsednikom tej konferenci je izvoljen italijanski delegat conte Bonin-Lengare, državni podtajnik v ministerstvu za zunanje reči. — Delegatje naše države so: avstr. odposlanik v Draždanih, grof Lützov, ki na konferenci ob enem zastopa tudi Črnogoro; dvorni svetnik pl. Suzzara od zunanjega ministerstva, minister. svetnika dr. Kussy in pl. Ebner, namestniški svet. in zdravstveni referent dr. Bohata iz Trsta, sanitarni svet. in primarij dr. Kobler iz Sarajeva, okr. zdravnik dr. Karlinski iz Bosne, ogerski minist. svet. Ehyzer ter še druga dva delegata iz Budimpešte ter avstr. delegat v zdravstvenem svetu v Carigradu, dr. Hagel. Skupaj iz Avstro-Ogerske 11 delegatov. — Na konferenci so zastopane vse evropske države; izmed izvenevropskih pa Indija, Perzija in Egipet.

Iz Pariza brzojavljajo, da je avstrijski parnik „San Rocco“ (lastnik V. Tarabocchia v Trstu) smatrati izgubljenim. Ta parnik je odplul 22. januvarja iz Scrifosa na Grškem, namenjen v Marsiljo. Tje bi bil moral dospeti v 10 dneh. Doslej ga še ni, in vsa iskanja in povpraševanja so ostala brezuspešna. V Marsilji so osvedočeni, da se je parnik potopil z svemi 22 mornarji, ki se bili vkrcani na njem. Vsi mornarji so bili avstrijski Primorci.

Ustaja na Kreti.

Koncem prvega tedna pret. meseca se je začela ustaja po vsi Kreti. Boj so začeli Turki v Kaneji, kjer so kakih 300 kristjanov poklali. Mnogo kristjanov je zbežalo na razne evropske ladije. Mesto Kanejo so ustaši zažgali. V neki vasi so pobili Turki vse prebivalstvo kakih 1500 duš. Velevlasti so odposlale več ladij na Kreto, med njimi avstrijske „Elizabeta“, „Sebenico“ in „Štefanija“, pa se pripravlja, da te dni odpluje z več torpedovk pred Kanejo. Te vojne ladije so izkrcale nekaj moštva ter okupirali otok, grška vlada je odposlala tja večjo vojsko pod poveljništvom kraljeviča Jurija. Dasi so velevlasti hotele zabraniti iskrcanje grške vojske, je ista vendar stopila na suho in proglasila v imenu grškega kralja zjedinjenje Krete z Grško. Ustaši so Grke z velikim naudušenjem sprejeli. Na Grškem prebivalstvo priganja, naj se Turčiji napove vojna. Splošno se misli, da je sultan sam poslal tja mohamedance z naročilom, naj zanetijo ustajo, da ne bi vlasti imele časa misliti na izvedenje namerovanih reform. Da je temu res tako, je razvidno iz tega, da so mohamedanci šli iz mesta sami, predno so se kristjani le ganili; gotovo so dobili od neke strani migljaj, da se nekaj pripravlja. Grška vlada je s svojo odločnostjo preprečila, da ni zavladala na Kreti največja zmešnjava. Evropske vlasti se ne morejo odločiti za noben odločen korak,

njih zastopniki imajo dolga posvetovanja, drugega pa nič.

Izmed vedno novih poročil sta zlasti poslednja dva dneva donesla važnih vestij s Krete: Proglašenje okupacije od strani Grške in pa dejanski nastop velesil zoper upornike.

Dotična poročila se glase: Atene. Polkovnik Vassos je proglasil okupacijo Krete od strani Grške. — Poveljnik angleške eskadre je priobčil polkovniku Vassosu, da so združene eskadre sklenile napasti grške čete, ako bi iste skušale nadaljevati svojo pot. — Odkar so se Grki izkrcali v Agiji, zasedli so tudi dva utrjena stolpa. Turki so se umaknili v Kanejo; trije grški častniki so padli. 700 grških vojakov s topovi pa se je izkrcalo pri Kisamu.

Poročilo z dne 24. t. m. pa slove: Atene. „Agence Havas" javlja: Včeraj zjutraj pričeli so uporniki v okolici Kaneje, zunaj Alepe, živahno streljanje, ki je še naraslo popoldne. Poveljniki evropskih eskader so vsled tega sklenili bombardovati taborišče upornikov. Nemška vojna ladija je streljala bombe, napolnjene melinitom. Ker so bombe padale po hribovju okolice, bati se je, da je ubitih več kristijanov. Ko je končano streljanje, pokazala se je grška zastava na višini grškega tabora.

Dunaj. Pred bombardovanjem grških čet so poveljniki evropskih eskader, zasidranih pred Kanejo, priobčili svojim vladam brzojavnim potom, da s pasivnim pričakovanjem ni možno pomiriti Krete, ampak da je treba nastopiti energičnimi sredstvi. V diplomatiških krogih sodijo, da je včerajšnji korak pričetek še energičnejim sredstvom.

Carigrad. Vest, da je Grška imenovala svojega generalnega konzula v Kaneji „kraljevskim komisarjem na Kreti" ter da je odpravila ostale svoje konzulate na otoku, vzbudila je v cesarski palači in pri vladi živo jezo. Močna stranka sili vlado v to, da zasede Grško. — Verjetne vesti, došle s Krete, trdé, da so mohamedanci moralno zeló potrti. Mnogo je poročil o medsobnem klanju med Turki in kristijani. Mohamedanci pa slednjič morajo več trpeti, ker so nasproti kristijanom v veliki manjšini.

Atene. Minister za zunanje stvari je protestoval pri zastopnikih velesil zoper bombardovanje, kajti, v tem tiči po njegovem mišljenju protežiranje grških vojakov. Minister je zagotovil, da, ako bi se na Kreti ponovil tak slučaj, kakoršen se je bil dogodil včeraj, potem da bi bila Grška prisiljena pretrgati svoje zveze s Turčijo. Nadalje da mora turški odposlanik zahtevati, da turška vlada umakne svoje vojake s Krete. — Včerajšnje bombardóvanje je ranilo 18 kristijanov.

Atene. V mestu je nenavadno gibanje in razburjenost. Ljudstvo je ljuto na tujce, posebno na Nemce, ki so o bombardovanju višav okolu Kaneje streljali bombe, napolnjene melinitom. Bilo je več hrupnih demonstracij, katere pa je udušila policija.

Carigrad. Ruski poslanik pri turški vladi, Nelidov, je dobil od ministra za zunanje stvari, grofa Muravjeva, brzojavnim potom ukaz, da z vsemi možnimi sredstvi zapreči vojsko Turčije zoper Grško.

Razgled po slovanskem svetu.

Hrvaška. — Sabor je razveljavil izvolitev Davida Starčevića in se potem razšel. Nove volitve bodo meseca maja ali junija.

V soboto 6. pr. m. zjutraj so bili obešeni v Zagrebu trije roparski morilci iz Stenjevca, in sicer Brezović, Vukanić in Polovščak. (Kakor smo svoječasno poročali, je bilo 17 morilcev obsojenih na smrt, med njimi tudi jedna ženska; 14-tim je cesar premenil kazen v dosmrtno ječo, trem pa potrdil kazen na smrt). Brezović je izpod vešal zaklical ljudem: „Dal Bog, da bi se vam vsem tudi tako zgodilo!" Polovščak, ki je bil drugi na vrsti, je rekel le „z Bogom". Vukanić pa je prosil navzoče, naj skrbé, da bodo njegovi otroci obiskovali šolo in se pošteno vzgojili, da jih ne doleti taka usoda, kakor njega.

Dalmacija. — Deželni zbor je sprejel neko resolucijo, v kateri se zahteva, da se upelje v Dalmaciji pri vsih političnih in sodnih uradih hrvaščina kot notranji in vnanji poslovni jezik.

V jedni zadnjih sej v dež. zboru so predlagali italijanski poslanci, da naj se osnuje v Splitu ital. ljudska šola. Ko je pa ta predlog zborska večina odklonila, so vstali Italijani in zapustili dvorano. S tem pač niso ničesar dosegli in tudi v prihodnje ne bode imelo to dejanje za dalmatinske Slovane neugodnih posledic; nasprotno pa se nadejamo, da vsemu italijanstvu v Dalmaciji skoro odzvoni za vselej, sodeči zlasti po najnovejših poročilih o sporazumu vseh hrvaških strank in Srbov za bodoče državnozborske volitve. — Mi Slovenci se zlasti srčno veselimo sporazumljenja dalm. Hrvatov s Srbi; temu so bili doslej zlasti pravaši zeló nasprotni. Mi rotimo brate Hrvati, naj se trdno oklepajo načela o bratski slogi s Srbi! Le takó dobi Dalmacija samo slovanske zastopnike v drž. zboru!

Češka. — V mestu Taboru je dr. Rieger postavljen kot skupni kandidat mladočeške in staročeške stranke.

Odlični mladočeški državni poslanec in slavni časnikar Gustav Eim je umrl 7. pr. m. v Florenci, kjer je pred dvema tednoma obolel; nameraval je iti v San Remo, da si tam okrepča slabotno zdravlje, a na potu se mu je tako poslabšalo, da je moral ostati v Florenci, kjer je umrl v najlepši moški dobi 47 let. Posebno znan je kot dunajski urednik pražkih „Národnih Listů". Truplo so prepeljali v Prago.

Obrtna in ljudska stranka na Češkem sta se dogovorili, da bodeta druga drugo podpirali pri bodočih volitvah. Obrtna stranka je sklenila se pridružiti političnim in narodnim zahtevem ljudske, ista pa obrtnim obrtne stranke. Obe stranki sta si pa pridržali pravico, stopiti z drugimi strankami v dotiko.

Bosna-Hercegovina. — V mestnih občinah teh dveh dežel se upelje nova uredba „normalni štatut", kateri je že cesar odobril. Taka mestna uprava je že uvedena v glavnih mestih Sarajevu in Mostaru, sedaj pa se raztegne na vsa mesta Bosne-Herceg., v katerih je ali okrožna ali okrajna oblast ali pa izpostava (ekspositura) zadnje. Po novem štatutu, ki je podoben onemu za mesti Sarajevo in Mostar, se prepušča tudi drugim manjšim mestom, da sama izvršujejo občinske posle. Te opravlja mestni zastop, ki sestoji od mestnega sveta in mestnega urada — magistrata. Mestni svet ima načelnika in podnačelnika, če je več veroizpovedanj v istem mestu zastopanih, more biti tudi več podnačelnikov. Po tej določbi imajo podnačelniki pripadati raznim veroizpovedanjem, in so v tem pogledu popolnoma jednakopravni. Načelnika in podnačelnika imenuje deželna vlada, isto tako tretjino mestnih zastopnikov, katere predlaga okrožna oblast. Ti zastopniki se imajo izbirati iz stanovalcev, ki smejo voliti in biti voljeni. Pri tem pa ni dež. vlada navezana se ozirati na vero, temveč imenuje kogar ona hoče. Ostali dve tretjini pa volijo stanovalci po predpisanem verozakonskem razmerju.

Galicija. — Deželni zbor gališki je sprejel predlog deželnega maršala grofa Stanislava Badenija, da se grad Vaveljnu v Krakovu v proslavo cesarjeve petdesetletnice priredi v cesarsko rezidenco in da naprosijo cesarja, da sprejme to rezidenco.

Poljski list „Reforma" omenja v nekem članku, kjer piše o poskusih grofa Badenija, da bi pomiril Čehe in Nemce na podlagi jednakopravnosti, položaj Slovencev in Hrvatov v Avstriji. V tem članku pravi omenjeni list, da vlada čuva in brani na slovanskem jugu Nemce in Lahe proti Slovanom; ako pa vodi ministerskega predsednika načelo jednakopravnosti na Češkem, zakaj je pa zametuje v Istri, Gorici in Trstu, ter celo na Kranjskem. Badeni naj skrbi, da zadovolji tudi Jugoslovane, inače bodo vsi poskusi narodnostnega mira na Češkem brezuspešni. Poljski list končuje z besedami: Težnja slovanske vzajemnosti dandanes ni več prazna beseda! — Radi tega članka so napadli „Reformo" razni nemški listi, lahko si mislimo zakaj. Doslej smo redkokdaj dobili tako bratsko pisanje od strani Poljakov pred oči. Ne moremo si kaj, da bi iskreno ne zahvalili „Reformo" na teh prijaznih, umestnih besedah, ker čas je, da bratje Poljaki nekoliko pozorneje obračajo svoje oči doli na slovanski jug, kjer vse vlade božkajo najzagrizenejše sovražnike Slovanstva in Avstrije!

Poljski osrednji volilni odbor je sklenil prepustiti Rusinom 9 mandatov v kmečkih občinah, 3 pa v občnem volilnem razredu.

Raznoterosti.

* **Pogorela vojašnica.** — V Roslavelu, guberniji Smolensk, pogorela je 12. pr. m. po noči vojašnica Nevskega pešpolka. Petnajst vojakov je poginilo v ognju, deset pa se jih je smrtno pobilo, ko so poskakali raz okna.

* **Dober želodec.** — Iz Buzovače (nad Sarajevom) poročajo: Tukajšnji mohamedanski mladenič Hasan Mulahasanović je dné 7. pr. m. v kavarni pojedel pol kg. pečenke, potem je izpil 27 buz (buza je čaša, ki drži 3 decilitre) medemce, pojedel 57 kolačev z jajci in sladkorjem ter slednjič izpil še 12 porcij sladke kave. In to vse tekom dveh ur. Ko je imel ta božji blagoslov shranjen v želodcu je, rekel da bi pojedel še 20 kolačev, ako mu jih kdo plača. Omeniti je, da je bil ta požeruh prej doma obedoval običajnim tekom in vrnivši se domov je večerjal tako hlastno, kakor da ni jedel že par dnij.

* **Strasten igralec na kitaro.** — Kaj takega pa še ni bilo, kar je bilo te dni v Borheauxju v tamošnjem gledališču des Bouffes. Neki „umetnik" na kitari, — ki pa bržkone nima svojih možganov v redu — stavil, je da hoče igrati na kitari šestdeset ur nepretrgoma! Mož si je pričvrstil na glavi gobo, katero so strežaji namakali vsakotoliko, na jedni nogi pa je imel privezan zvonček, s katerim je zazvonil, kadar je hotel jedi ali ledene vode. Jed in pijačo so mu stražarji stavili v usta, da je mogel igrati naprej svojo stavo! Toda sleherni si more misliti, v kakšnem stanju je bil slednjič, ko dve noči ni bil zatisnil očesa in kakšni so bili njegovi prsti, ki so bili brenkali nepretržno tri dni in dve noči po strunah!

* **Potres v Srbiji.** — Iz Belegagrada javljajo, da je bil te dni močen potres. Zemlja se je pomirila še-le po preteku ¼ ure. Sledečega dne ob 11. uri je bilo zopet močnih sunkov. Potres je provzročil kakih 300.000 frankov škode.

* **Ženski vojak.** — Pred kratkim je umrl v Bekešu neki Edvard Mata, kateri se je udeležil madjarske revolucije l. 1848. Zapustil je popis svojih doživljajev in iz tega poročajo sedaj listi zanimljive podrobnosti. Ko je nastala madjarska revolucija, je 24-letna vdova odvetnika Sarosija oblekla moško obleko in ustopila v neki ustaški batalijon. Borila se je tako hrabro, da je bila imenovana za naddesetnika. V bitki pri Piski je bila nevarno ranjena, takisto pri Karlsburgu in pozneje še večkrat. Na bojnem polju je bila imenovana poročnikom, konec revolucije pa je pobegnila in se poročila s svojim majorjem, sedaj umrlim Matom.

* **„Neuljudni" vlak.** Seljak Janko L. iz Velike Mlake se je hotel odpeljati po železnici iz Zagreba domov. Toda mož je zakasnil in je došel na kolodvor, baš ko je vlak odhajal. Mož jo je udaril za vlakom, kolikor so ga noge nesle in došedši vštric njega, pričel je kričati na vse grlo, naj se ustavi, češ, da ima denarja, da plača vožnjo. Namesto pa, da bi se ustavil vlak, ustavili so železniški služniki kmeta ter ga spremili na policijsko stražnico. Tam so moža poučili, da se mu ni treba jeziti za to, ker se „neuljudni" vlak ne hotel ustaviti, dasi mu je povedal, da ima denar, ker to ni dovoljeno, kakor ni dovoljeno tekati za vlakom, potem pa so stavili moža na svobodo.

* **„Čudno!"** — Iz Trsta poročajo v Zagreb: „Moram nekaj sporočiti, čemur se bodete gotovo smejali od srca. To dogodbico mi je pisal jeden naših pomorskih častnikov, ki se sedaj dolgočasijo pred Kreto. — Jeden častnikov angleške ekskarde obiskal je našo

vojno ladijo. Na krovu stalo je kolo mornarjev, ki so se razgovarjali med seboj prav živahno in glasno. Tuji častnik je nekoliko postal, poslušal, zmajal z glavo in slednjič vprašal spremljajočega avstrijskega častnika: „V katerem jeziku pa govore vaši mornarji?“ — „Dalmatinci so, v hrvatskem jeziku govoré“, odgovoril je naš častnik. Angež pa je pričel energično zmajevati z glavo, kakor da tega ne more umeti in je vskliknil: „Čudno, prečudno! Avstro-ogerski mornarji, pa govoré hrvatski!“ — Iz tega se vidi, kakšen pojm je imel „naobraženi“ angleški častnik o avstrijski državi v obče, o Jugoslovanih pa še posebe!

Narodno gospodarstvo.

Ameriška detelja. — Marsikaj dobrega smo dobili iz Amerike, a tudi mnogo nepriličnega. Kmetovalec pač po pravici nima dobre besede za Ameriko, saj je dobil od tam trtno uš, strupeno roso, črno rjo i. t. d., a Amerika je tudi vzrok nizkim cenam kmetijskih pridelkov. V zadnjem času smo dobili novega nebodigatreba iz Amerike, in to je ameriška detelja. Amerikanci pridelujejo mnogo rdeče detelje, to je take, kakeršna je naša štajerska. Deteljnega sena ne pošiljajo sicer k nam, pač pa deteljno seme, ki je natanko tako, kakeršno naše. To bi nič ne škodilo, a iz tega semena vzraste detelja, ki je slabša od naše in daje manj pridelka. Ker je ameriško seme cenejše nego naše, kupujejo ga semenski trgovci in sleparijo z njim naše kmetovalce. Mi opozarjamo naše čitatelje na razliko med ameriško in domačo deteljo: Listni peclji, sveži poganjki in spodnja listova plat ameriške detelje so kosmati, a zgornja listova plat je večjidel gola, in če je nekoliko kosmata, kosmatine štrle kvišku. Domača detelja ima pa samo liste nekoliko kosmate, a kosmatine leže tesno na listju. Vsled omenjenih lastnostij se ameriška detelja počasi suši, razen tega pa rada pozebe, je krajša in daje manj pridelka.

Proti plesnu na siru. — Da ti sir ne plesni, ne potrebuješ živega apna, kakor pogostoma priporočajo, ampak le pazno i pridno moraš ž njim ravnati. Plesen se le tedaj naredi, kadar sira po več dnij ali celo več tednov ne odrgneš, ne preobrneš in luknjic ne odmašiš. Kolikor vlažnejša je klet, toliko večkrat moraš sir obdrgniti in preobrniti, ker s tem zatreš plesen uže v pričetku in pospešiš zorenje sira.

Napajanje konj. — Pitna voda za konje naj bo vedno nekoliko postana, le tako se prepreči razno prehlajenje. Tudi ni prav napajati, predno se konj ne posuši od potu. Kdor tako ravna, zabrani marsikako bolezen pri svojih konjih. Drugače je seveda, če so konji na potu ter gredo precej po napajanju zopet naprej, a tudi v tem slučaju je postana voda boljša od mrzle.

Kako je treba gojiti sadna drevesa? — Da sadna drevesa rodé, treba jih gnojiti z istimi redilnimi tvarinami, kakor druga koristna drevesa. Poglavitno je, da pride gnojenje do sesalnih korenin. Naredi se navadno okolo drevesa 30 cm globoko jamo, v katero se dene pepel ali pa skaženo krmo. Pravi čas za gnojenje je pozna jesen, zima, ali pa mesec avgust, kedar se dela poplje za prihodnje leto.

Pitanje oslabelih konjev. Oslabeli konji se najhitreje opitajo, ako se jim poklada namočen oves z priklado kuhinjske soli. Raba neugašenega apna, ktero devajo nekateri zdrobljeno v krmo konjem, da bi jih hitro opitali, ni priporočati. Konji se sicer navidezno odebelé, ali često se prigodi, da zopet oslabijo.

Književnost.

„Puteševije očerki“ (Путешевые очерки) 1893-4. Spisal A. S-v-r-v (Suvorov). — Ruski carski svetnik Aleks. Suvorov, ki je živel lani par mesecev v Gorici in Ljubljani in je zdaj že par mesecev v Trstu, je izdal pod gornjim naslovom 132 str. obsežno knjižico. V zadnjem delu se peča z avstrijskimi Slovani in tudi s Slovenci. Naleteli smo na marsikaj, kar ni povsem resnično ali točno, kar zadeva nas Slovence in Hrvate. — Vendar je knjižica prav zanimiva. — Tiskana je bila v Varšavi, tiskarna Franca Černaka, krakovsko predmestje št. 6.

Venec slovanskih povestij. — O tej lični knjigi, ki se prodaja v naši tiskarni po 55 kr., je pisal zadnji „Dom in Svet“ takó-le:

„Ličen zvezek ličnih in mičnih pripovedk! Te povesti, kakor uvod pové čitateljem, bile so tiskane v „Koledarju goriške nadškofije za l. 96. in 97.“ ter v podlistikih „Soče“ in „Primorca“. Pametna misel to, zbrati take povesti v celotno knjižico, ker po časopisih — bodi dnevnikih ali tednikih — se tako rade poizgubijo in včasih ne utegne človek prebirati sproti. Tako delati bi se svetovalo tudi drugim časnikom, zlasti dandanes, ko hoče vse, vse brati „kaj lepega“. Tako dela g. Kalan s svojimi povestmi v „Domoljubu“ in mislim, da marsikomu ugaja s „Povestmi“. Seveda morajo biti dobre te povesti in moralne, kar lahko zatrjujemo o teh osmih, katere imamo tu zbrane v imenovanem zvezku. Ne vem, kateri bi prisodil prednost. Prijetno in lahko se beró vse in človek niti ne opazi, da so prestave. Različna čustva se ti vzbujajo ob branju. Sedaj te smešni obraz „figura“ sili v smeh; resno se ti kaže slika „iz križarskih bojev na Poljskem“. Otožna slika „Slepčovodja“ iz bosanske prošlosti ali „iz gladnih let“ na Poljskem. „Ada“, novela iz hrvaščine, ti mora vzbuditi sočutje in „pol smehú pol jokú“. „Očenaš“ —. Se vé, za otroke niso; ali odrasli mladenič ali deva jih bodeta brala brez spodtikljeja, in želeti je le, da se v pravem duhu nadaljuje ta zbirka. Tako se seznani čitatelj z umotvori raznih slovanskih narečij — poznal pa bo tudi, da v vseh ljudéh, naj so katerega koli narečja in roda, je dobrotni Bog ustvaril čuteče srce z različnimi čutstvi in strastmi, katero tako določuje in odločuje osodo posamnega človeškega bitja.“ M. B.

Loterijske številke.

13. februvarja:

Praga	51	17	46	44	60
Lvov	78	27	73	75	33

20 februvarja:

Dunaj	74	25	16	40	81
Gradec	11	76	50	31	82
Inomost	7	80	57	32	2

24. februvarja.

Brno	1	78	67	61	39

Dunajska borza

27. februvarja 1897.

Skupni državni dolg v notah	101 gld.	30	kr
Skupni državni dolg v srebru	101 „	30	„
Avstrijska zlata renta	123 „	25	„
Avstrijska kronska renta 4%	100 „	10	„
Ogerska zlata renta 4%	122 „	15	„
Ogerska kronska renta 4%	99 „	20	„
Avstro-ogerske bančne delnice	951 „	—	„
Kreditne delnice	373 „	50	„
London vista	119 „	90	„
Nemški drž. bankovci za 100 mark	58 „	67	„
20 mark	11 „	73	„
20 frankov	9 „	53	„
Italijanske lire	45 „	10	„
C. kr. cekini	5 „	67	„

Tržne cene.

		za 100 kilov		
Kava: Santos	gld.	132·—	do	140·—
Sandomingo	„	160·—	„	—.—
Java	„	160·—	„	164·—
Cejlon	„	185·—	„	—·—
Moka	„	192·—	„	—·—
Sladkor	„	34·—	„	35·—
Špeh	„	52·—	„	56·—
Petrolij v sodu	„	18·3/4	„	—·—
v zaboju	„	6·10	„	—·—
Maslo surovo	„	64·—	„	66·—
kuhano	„	81·—	„	82·—

Môka: (Majdičeva):

št. 0 gld. 15·45, št. 1 gld. 14·95, št. 2 gld. 14·45, „ 3 „ 13·85, „ 4 „ 13·—, „ 5 „ 12·45, št. 6 gld. 11·45, št. 7 gld. 9·45

Ogerska:

št. 0 gld. 15·20, št. 1 gld. 14·70, št. 2 gld. 14·20, „ 3 „ 13·70, „ 4 „ 13·30, „ 5 „ 12·80, št. 6 gld. 12·20.

Otrobi debele	gld.	4·50	do	4·70
drobne	„	4·50	„	4·70
Turšica navadna	„	5.50	„	6·40
Oves	„	6.50	„	7.—

„Goriška tiskarna“
A. Gabršček
priporoča
velikonočne spovedne in obhajilne listke.
Po zmerni ceni.

Oglas p. n. g. trtorejcem!
Odrezki amerikanskih trt
Riparia - Solonis - Rupestris
za cepljenje,
katerih se ne prime trtna uš, kakor tudi druge kakovosti sadik domačih in francoskih iz lastnih trtne uši prostih nasadov priporoča
10—3 **Iv. Jož. Strekel**
veleposestnik
27—7 v Semeniški ulici v Gorici.

Vaclav Zima,
izdelovalnica gospodarskih strojev v **Přepychach u Opočna** na Češkem, izdeluje kot posebnost
Čistil. mline za žito
po svojem patentovanem izumu. Mlini so znani v novejši dobi kot najboljši.
Slamoreznice z noži notri brušenimi, ki so pripoznane kot najboljše, kakor tudi
57 4—4
Žitni drobilci z mlinskimi kamni
svojega patentovanega izuma, ki se od drugih močno razlikujejo, se lože gonijo in bolje delajo.
Univerzalni brzi pralni stroji z žmikalniki,
ki so neizogibni za vsako hišo, ker se ž njimi pri pranju polovico prihrani.
Za vse svoje izdelke jamčim najboljšo jakost, solidno postrežbo in zeló zmerne cene. Cenike pošiljam na zahtevo brezplačno in poštnine prosto.

Anker 25, 25-6
Liniment. Capsici compos.
iz Richterjeve lekarne v Pragi
pripoznano kot **izvrstno bol ublažujoče mazilo;** za ceno 40 kr., 70 kr. in 1 gld. se dobi po vseh lekarnah. Naj se zahteva to **splošno priljubljeno domače zdravilno sredstvo**
vedno le
Richterjev Liniment s „sidrom“
kot edino **pravo** in vzame le tako steklenico, ki je previdena s „sidrom“ kot znano zaščitno znamko.
Richtarjeva lekarna „pri zlatem levu“ v Pragi.

Vinarsko in sadjarsko društvo za Brda 1
s sedežem v Gorici, ulica Barzellini št. 20.
priporoča
po nizki ceni slavnemu občinstvu
svoja pristna briška vina: rebulo, modro frankinjo in druga navadna črna vina, pridelke svojih članov.
Razpošilja na vse kraje od 56 litrov naprej.
Uzorce vin pošilja na zahtevo.

Franc Južina,

čevljar 32—1

v ulici Municipio št. 3 v Gorici,

priporoča se

p. n. slovenskemu občinstvu v mestu in na deželi za razna naročila.

Prvi in najstareji

fotografično-umetniški zavod

Antona Jerkiča v Gorici na Travniku

(poleg nadškofije št. 11)

prevzema vsa v fotografično stroko spadajoča dela do naravne velikosti; izdeluje fotografije na porcelan, na broše (najnovejša iznajdba), na žido, platno itd., akvarele, oljnate slike; posnema po starih fotografijah pomanjševalno ali poveličevalno na najokusnejši način. Neprekosljivo delo jamči. Cene poštene. 2 26—2

Kdo pije

Kathreiner-

Kneippovo sladno kavo?

Vsak

kdor ljubi okusno kavo, hoče zdrav ostati in si kaj prihraniti.

Velika zaloga orožja

44 5—3 **zlasti za lovce.** 27 6—2

Puške brokove, kaliber 12, 14, 16, 20, 24, 28 in druge po ceni in s popolnim puškarskim izdelkom.

Posebnosti pušk brokovnic in drugih **Winchester** in **Pieper** domači patent **Genial** in **Krona** z ekstratorjem in brez njega; velika zaloga **revolverjev, bambitk, karabin, flobertk, boqru** kakor tudi zaloga smodnika in streliva in vseh lovskih potrebščin priporoča z redno postrežbo

J. Havránka sin v Roudnici nad L., Češko)

Cenik s slikami pošiljamo na zahtevanje poštnine prosto.

Ne slišano še!!

V življenju se ne zgodi več tako redka prilika, da bi se moglo dobiti le za 2 gld. te-le potrebne predmete, in sicer 40 komadov: 1 prima-ura, najelegantneja, lepo pozlačena, z lepo verižico, točno kazoča, z enoletnim jamčenjem: 1 fina zapestnica za dame iz pariškega duble zlata; 1 najelegantneja zakopčnica za dame nove façone; 1 krasna židana zavratnica za gospode; 1 igla za isto z umetnimi briljanti; 3 komade elegantnih gumbov iz duble zlata z umetnimi briljanti za prsa; 2 mehanična gamba za manšete, duble zlato s patentovanim zapiralnikom; 2 krasna gumba za ovratnico iz duble zlata; 1 elegantni prsten za gospoda z lepim kamenom; 6 najfinejih barvanih žepnih robcev; 1 krasno in fino obrobljeno žepno ogledalo; 10 finih angleških papirjev za pisma in 10 zavitkov. ☞ Vseh krasnih predmetov stane z uro vred odslej le 2 gld. in se dobé, dokler so v zalogi, po poštnem 3 8 2 povzetju pri krakovski 6 5 4

trgovski hiši F. Windisch v Krakovu,

(Krakau, Postfach Nr. 16 10).

Zdravnik

Dr. M. Keršovani

ordinuje v lastni hiši

v ulici Barzellini

6—1 **h. št. 2.** 4 10—7

Kdor želi **slamoreznico, mlatilnico, gepelj, trienr,** ali sploh kaki potrebni in koristni **kmetijski stroj** kupiti, naj zahteva prvi najnovejše stroje obsegajoči slovenski cenik od prve in edine **slovenske zaloge kmetijskih strojev na Goriškem,**

Franjo Babnik-a

— **v Gorici** (začasno Via Formica 12). —

Zastopniki se iščejo.

☞ **Cena v kronah.** ☜

Sodar Franc Rusjan

v ulici Vetturini 9. — Gorica — (v hiši kje je ljudska posojilnica) priporoča se gg. trgovcem z vinom in vinogradnikom za izdelovanje novih in popravljanje starih sodov in izdelovanje vseh, v njegovo stroko spadajočih del. (cl.)

Podpisani naznanja, da je otvoril v Podgori h. št. 185, lastno izdelalnico **raznovrstnih testenin** kot so n. pr. **makaroni, rezanci, biguli** i. t. d. (cl.)

Priporoča se svojim rojakom v Podgori in drugod za obilna naročila. **Jožef Bizaj.**

Franjo Jakil

Tovarnar kôž v Rupi

zaloga v Gorici Rabatišče 2.

☞ **Ivan Reja** ☜

začasni oskrbnik vinarskega in sadjarskega društva za Brda s sedežem v Gorici, ulica Barzellini št. 20. in gostilničar „Alla Colomba" v Gorici, na voglu ulice Morelli.

Priporoča se rojakom v mestu in deželi.

ANTON OBIDIČ

čevljar v Semeniški ulici št. 4 se priporoča Slovencem v Gorici in v okolici za blagohotna naročila.

Anton Vodopivec

gostilničar

„pri petelinu" v Trstu via Ghega št. 7. (zraven j. kolodvora), ima zalogo vipavskih vin v Prvačini pri Gorici.

IVAN DEKLEVA

veletržec z vinom,

ima v svojih zalogah vseh vrst domačih in istrskih vin.

Cene zmerne.

Pek Karol Drašček

priporoča

pekarijo v Riva Corno 4

in podružno prodajalnico kruha

v Semeniški ulici 2.

Svečar J. Kopač v Gorici

Solkanska ulica 9

priporoča pristne čebelno-voščene sveče kg po gld. 2·45. Za pristnost jamči s 1000 kron. Sveče slabejših vrst po jako nizki ceni. Zaloga kadil za cerkve po gld. 1·20, 1 gld., ter 50 kr. kg. Razpošilja na vse kraje avstro-ogerske monarhije.

Trgovec z vinom Ant. Pečenko

Vrtna ulica štv. 8.

priporoča v sodčkih od 56 litrov naprej pristna bela in črna vina iz vipavskih, furlanskih, briskih in istrskih in dalmatniskih vinogradov. — Cene zmerne, postrežba točna.

☞ Za pristnost vina jamči. ☜

Anton Kuštrin

v Gosposki ulici štv. 23

priporoča

svojo trgovino raznih jedilnih potrebščin. Postrežba točna.

Ambrož Furlan

v Tržaški ulici št. 4

priporoča svojo trgovino jedilnih potrebščin in domačih pridelkov.

Usnjar Franc Bensa

v Ozki ulici 8

priporoča vsakovrstno usnje, podplate, kopita, orodje in druge potrebščine za čevljarje.

Anton Koren

Gosposka ulica 4

priporoča razno lončarsko, porcelansko in stekleno blago, reže in uklada šipe ter pripravlja okvirje.

Saunig & Dekleva

glavna zaloga koles „Swift" v ulici Fran Josipa št. 4. — Zaloga pušk, streljiva, šivalnih strojev itd, v nunski ulici št. 16. — Popravljalnica koles in izdelovalnica žičnih blazin v nunski ulici št. 14.

Hausner & Lokar

tovarna usnja v Mirnu pri Gorici.

Zaloga in prodaja na drobno v

Gosposki ulici št. 9.

Klobučar Anton Fon

v Semeniški ulici

priporoča svojo bogato zalogo klobukov in kap ter gostilnico preskrbljeno z izborn. vini.

Androj Jakil

Tovarnar kôž v Rupi

p. Miren.

Prodajalnica na Kornu v Gorici.

Jožef Novič krojač

Gosposka ulica št. 14

se priporoča častiti duhovščini in ostalemu občinstvu v Gorici in na deželi za razna v krojaško obrt spadajoča opravila. Izdeluje po meri točno in po raznih cenah.

Deloljubne

osebe — povsod — katere trajni denarni zaslužek iščejo, naj pismeno povprašajo pod „Zukunftsvorsorge" Gradec, poste restante.

Najboljše stiskalnice za grozdje in olive

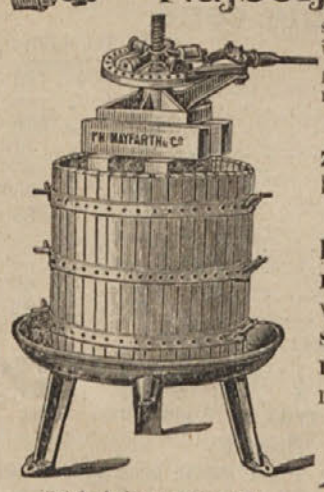

Stiskalnica za grozdje.

so naše **„HERCULES"**-stiskalnice najnoveje in najizvrstneje mehanične sestave z dvojnatim, vedno delujočim pritiskalom; zagotavlja se skrajna vporabljivost, katera nadmašuje vse druge stiskalnice.

Najbolje **avtomatične škropilnice za trte** so **„SYPHONIA"**, samodelujoče brez premikanja.

Mlini za **grozdje, sadje** in **olive, robkači** s **pobiralnikom** za **grozdje; posuševalniki** za grozdje, kakor tudi za druge pridelke vegetalne animalne in mineralne, **stiskalnice za seno, slamo** za ročni obrat; **robkači** za **koruzo, čistilnice žita; sita, rezalnice** in **mlini** za **žito** na roko raznih velikosti in vseh drugih poljedelskih strojev

Avtom. škropilnica.

izdelujejo in oddajajo pod zagotovilom edino le tovarnarji

PH. MAYFARTH & Co.

c. in kr. edino privileg.

tovarna poljedelskih in vinogradnih strojev na Dunaju II.

Taborstrasse štv. 76.

Odlikovani v vseh državah sveta z več nego 400 zlatih in srebrnih svetinj ter z častnimi diplomi. — Ilustrovani popis in mnogoštevilne zahvalnice zastonj. — Kjer še ni preprodajalcev in zastopnikov, se iščejo.

Varovati se je ponarejaj.